

Opdateret 1-1-2022

SPIRALER (Kobber & Hormonspiral)

Der findes to overordnede typer spiraler – hor-monspiraler og kobberspiraler.

De anvendes begge som prævention.

Hormonspiralen kan også anvendes til at reducerer kraftige blødninger og menstruationssmerter. Vi lægger spiralen op ca. 7-10 dage efter første menstruationsdag. Det gør ikke noget at du forsat har lidt menstruationsblødning ved oplægningen.

Du kan købe en kobberspiral for 350kr i klinikken.

Du skal købe en hormonspiral på apoteket, det kræves en recept som din læge eller vores klinik kan lave for dig.

En hormonspiral koster ca 1100-1200kr

Hvis vi oplægger en hormonspiral mod blødninger, smerter kan du bede os om at søge tilskud for dig.

OPLÆGNING AF SPIRALEN

Inden spiraloplægningen kan du med fordel tage 1 g Panodil og 400 mg Ipren/ibuprofen cirka 1 time før.

Du får lavet en gynækologisk undersøgelse og ultralydsskanning før oplægningen.

Der tilbydes altid en klamydia test.

Vi kontrollerer hvornår du sidste har haft en smear test, og gør det gerne for dig hvis det er på tid du skal have den foretaget.

Der lægges lidt lokalbedøvelse i livmoderhalsen (citanest-octapressin i livmoderhalsen).

Herefter oplægges spiralen i livmoderhulen, og snorene på spiralen afklippes med en længde på ca. 3 cm.

Så kontrolleres spiralens placering i livmoderen med ultralyd.

I dagene efter kan der være menstruationslignende smerter og du kan anvende 400mg Ipren samt 1 gram (2 stk.) panodil 3 gange dagligt ved behov.

Det kræves som regel ikke nogen kontrol efter oplægning af spiralen.

Med en hormonspiral skal du regne med en tilvænningsperiode i nogle måneder før du mærker den fuld effekt af reduceret menstruationsblødninger og smerter.

Med en kobberspiral kan du regne med at din menstruation kan blive kraftigere, og varer længere. Kontakt lægen hvis du bløder mere end 7 dage om måneden i mere en tre måneder.

RISICI VED SPIRAL

I meget sjældne tilfælde kan man få infektion, der nødvendiggør at spiralen igen må fjernes.

Ekstremt sjældent kan en spiral gennembore livmoderen og komme ind i bughulen, denne komplikation kan f.eks. opstå hvis man tidligere er blevet opereret i underlivet, eller man får den lagt for tidlig efter en fødsel (der skal gå mindst 8uger før man må lægge den op efter fødslen)

KONTAKT GYNÆKOLOGEN VED:

Mistanke om, at spiralen er udstødt eller ikke sidder korrekt.

Mistanke om graviditet.

Feber, smerter og ildelugtende udflåd.

Pludselige ændringer i dit blødnings-mønster.

Bivirkninger, der ikke ophører.

KOBBERSPIRALEN

Kobberspiralen er en sikker prævention. Denne medfører ofte øget blødningsmængde og måske også tiltagende menstruationssmerter. Kobber-spiralen kan anvendes som nødprævention efter ubeskyttet samleje. Kobberspiralen koster 350kr. i vores klinik. Vi har spiraler til kvinder som ikke har født og dem som har født.

HORMONSPIRALER

Hormonspiraler reducerer blødningsmængden, i modsætning til kobberspiralen. Varigheden af menstruationerne forkortes til få dage, og 20-40% ophører helt med at have menstruation indenfor det første år.

Ulemperne ved hormonspiralen kan være pletblødninger i 3-6 måneder i indkøringsfasen. Enkelte kan have øget uren hud, humørsvingninger og brystspænding i starten, men det forsvinder som regel efter nogle måneder. Hormonspiraler bedrer kan i nogen tilfælde bedre den såkaldte cykliske migræne.

Endelig vil den hos enkelte stimulere dannelsen af cyster på æggestokkene. Disse cyster forsvinder dog oftest af sig selv. Nogle studier viser at hormonspiralen med mest hormon i måske kan øge forekomsten af brystkræft en lille smule, hvorfor vi i klinikken i tiltagende omfang anvender hormonspiraler med mindre hormonindhold.

Vi anvender Kyleena som standard spiral i vores klinik i alle kvinder som har behov for præventioner

Info:

<https://min.medicin.dk/Medicin/Praeparater/8270>

Kyleena afgiver ca. 9 mikrogram hor-mon pr. døgn og holder i 5 år.

Hvis du skal bruge en hormonspiral mod kraftige blødninger, smerter anbefaler vi Mirena med lidt mere hormon i.

Info:

<https://min.medicin.dk/Medicin/Praeparater/1606>

Mirena afgiver ca. 14 mikrogram hor-mon pr. døgn og holder i 5 år.

Der findes også Jaydess som den mindste hormonspiral. Den afgives 6ug gestagen per dag og holde i 3 år. Vi anvender den som regel ikke da der er nogle studier som viser en øget risiko for graviditeter udenfor livmoderen hos kvinder med Jaydess.

PATIENTER HORMONSPIRALEN KAN ANVENDES TIL:

1. Kvinder med kraftige blødninger, hvor spiralen mindsker blødningerne.
2. Kvinder med forhøjet blodtryk og kvinder, der tidligere har haft blodpropper. (i modsætning til p-piller)
3. Unge og kvinder, der ikke har født eller lige har født. (Den har ingen indflydelse på amning)
4. Kvinder med cyklisk hovedpine eller migræne.

5. Kvinder med meget stærke menstruations smerter.
6. Kvinder med endometriose hos hvem smerterne reduceres.

VIGTIG INFORMATION VDR HOR-MONSPIRAL

Hvis lægen ikke kan lægge en spiral, eller den har en defekt, kan man som hovedregel ikke få en erstatningsspiral fra firmaet, som sælger spiralen. Dette er dekret fra Sundhedsstyrelsens og Sundhedsministeriet. Er der en defekt således at spiralen er fejlfungerende, kan den erstattes via det apotek, hvor du har købt den, patienten er selv ansvarlig for at gå på apoteket og reklamere.